

A MERCEDES-BENZ MANUFACTURING HUNGARY KFT. VÁRHATÓ HATÁSAI KECSKEMÉT ÉS A KÖRNYEZŐ TELEPÜLÉSEK FEJLŐDÉSÉRE

RÁCZ IMRE GYULA
SZÚCS CSABA

Összefoglalás

A betelepülő multinacionális cégek tevékenysége és pozitív vagy negatív hatásai Magyarországon régóta vitatott téma. A 2012 márciusában Kecskeméten megnyitott Mercedes-Benz gyár mára a Dél-alföldi Régió, sőt Magyarország meghatározó befektetőjévé vált és mintegy 4000 munkahelyet teremtett. Irodalmi források alapján elemezzük az ilyen jellegű tevékenységek hazai hatásait és részletesen bemutatjuk a Mercedes-Benz magyarországi vállalkozását. A cél elérése érdekében pénzügyi, statisztikai értékelést és mélyinterjú elemzést alkalmazunk. A gyár jelenleg 32 hazai székhelyű beszállítóval dolgozik, ezek értékelése kiemelt feladatunk. Várhatóan az 1 milliárd eurós beruházást további fejlesztések követik. 2014 májusától 3 műszakban mintegy napi 660 személygépjármű készül szigorú környezetvédelmi ellenőrzés mellett. Dicséretes, hogy az utánpótlás nevelése érdekében a Kecskeméti Főiskola GAMF karával közösen bevezették a duális képzést, 2016-ban kerülnek ki az első diplomások. Az iparüzési adó segíti Kecskemét és a régió fejlődését (2014-ben 5 millió euró) és az óvodák, iskolák, sportlétesítmények széleskörű támogatásban részesülnek. Dolgozatunkban a felsorolt témaköröket részletesen kifejtiük és a településekre gyakorolt hatásukat meghatározzuk.

Kulcsszavak: foglalkoztatás, támogatás, környezetvédelem, beszállítás, fejlődés

JEL: F63

The Expected Outcomes of the Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. on the Development of Kecskemét and its Surrounding Settlements

Abstract

The activities and the positive or negative effects of multinational companies on Hungary has long been a controversial subject. The Mercedes-Benz factory opened in March 2012, in Kecskemét has by now become a dominant investor in the Southern Plains region and in Hungary and created approximately 4000 jobs. The domestic impacts of such activities will be analysed on the basis of literary sources and the activities of the Mercedes-Benz company in Hungary will be presented in detail. In order to achieve our goals financial and statistical evaluations as well as personal interviews will be used. The factory is currently in contact with 32 domestic-based suppliers, whose assessment is one of our main priority tasks. It is expected that further expansions will follow the currently € 1 billion worth of investment. As of May 2014 660 passenger cars are manufactured daily in 3 shifts under strict environmental control. It is commendable that in order to educate the new generation of experts dual training together with the Technical College of Kecskemét has been introduced and the first graduations will take place in 2016. The local business tax accelerates the development of Kecskemét and the region (€ 5 million in 2014), furthermore, kindergartens, schools, and sports facilities

receive a wide range of support. In this paper the topics listed and their impact on the municipalities will be discussed in detail.

Key words: *employment, subsidies, environment protection, suppliers, development*

JEL: F63

Bevezetés

A globalizáció hatásai Magyarországon is jelentkezők, folyamatos a multinacionális cégek betelepülése és térhódítása. Az egyes országok kormányai - a magyar kormány is - ezt a folyamatot pozitívnak ítélik és egyre kedvezőbb feltételekkel, támogatásokkal fogadják a legnagyobb cégeket.

A közgazdaságtan főáramának (mainstream) képviselői, a nemzetközi pénzügyi szervezetek a globalizációt pozitív folyamatnak tekintik. Az általuk kidolgozott ún. washingtoni konszenzusban azt ajánlják, hogy a fejlődni akaró országok tág teret adjanak a külföldi tőke beáramlásának (Veress, 2005).

Léteznek a globalizációt elutasító nézetek is, Korten (1996) szerint a globalizált világ már nem piacgazdaság, hanem olyan „turbókapitalizmus”, ahol a piaci és verseny-szabályokat a legerősebb befolyással bíró szereplők alakítják. Úgy véli, hogy a legnagyobb befolyással bíró pénzügyi csoportok igazi tulajdonosai nem ismertek, így nem kontrollálhatók és ez ellentmond a demokrácia szabályainak. Korten (2009) a közösség alkotóképességének felszabadításáról beszél. A polgári akciókon túl, a valódi jólét gazdaságára való áttérés olyan új szabályokat igényel, amelyek előnyben részesítik a helyi piacot és az erkölcsi felelősséget.

Thurow (1996) szerint a globalizáció elszakítja a nemzetet a saját gazdaságától. A globalizáció lehetővé teszi, hogy minden termék mindenhol legyártható és bárhol értékesíthető. A tőke megkeresi a világban azt a helyet, ahol az adott tevékenység a legolcsóbban végezhető el, majd ott adja el a végterméket, valamint a szolgáltatást, ahol a legmagasabb árakat és így a legtöbb profitot tudja elérni.

A multinacionális cégek globális mentalitással és stratégiával működnek. Csath (2004) szerint „ez a teljes centralizáltságban, a külföldi módszerek, technikák és technológiák importálásában, a helyi szakemberekkel szembeni bizalmatlanságban és a döntéshozatalból” való szinte teljes kizárásukban nyilvánul meg.

2012 márciusában Kecskeméten megvalósult a Mercedes-Benz gyár beruházása. Felmerült a kérdés, hogy a beruházás milyen változásokat generál az ott élők életében. Ilyen jellegű kérdések a foglalkoztatás, az oktatás és nem utolsósorban a környezetvédelem. Az új gyár a munka termelékenysége terén példamutató eredményeket ér el.

Az új ökológiai közgazdaságtan viszont ezt az elképzelést megkérdőjelezi, mert képviselőik szerint nem a munka termelékenységét kell növelni, hanem az emberi tevékenység környezeti következményeit célszerű csökkenteni. Ehhez kapcsolódik az életciklus elemzés, melynek során a szennyezés és ökológiai tisztítás, értékelésre kerülhet (Kempf, 2013).

A Mercedes-Benz magyarországi vállalkozása sok pozitív dolgot valósított meg, melyeket ismertetünk. Bevezette a duális képzést, folyamatosan növeli a beszállítók és a foglalkoztatottak számát, és szigorú környezetvédelmi ellenőrzés mellett dolgozik. Az elképzelései segítik Kecskemét fejlődését és pozitív hatást gyakorolnak a környékbeli településekre is.

Anyag és módszer

Az üzleti jelentés alapján ismertetjük a gyár tevékenységét. Irodalmi források értékelésével bemutatjuk a multicégek hazai tevékenységének hatásait. Az itt dolgozók véleményét mélyinterjú elemzés során fejtjük ki. Részletesen bemutatjuk a duális képzés megvalósulását, a jól működő környezetvédelmi tevékenységet és a szociális támogatások helyzetét, valamint a foglalkoztatás növekedését.

Vagyoni, jövedelmezőségi és likviditási mutatók bemutatásával, változásainak elemzésével bemutatjuk a pénzügyi helyzetet. A gyár tevékenységét értékelve SWOT elemzést végzünk.

Eredmények

A Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft-t 2008-ban alapították és 2012 márciusában nyitotta meg gyárát Kecskeméten. A gyár napjainkra a régió, sőt immár Magyarország meghatározó befektetője és munkaadója lett. A beruházás idáig mintegy 1 milliárd euróból valósult meg és további fejlesztések várhatók.

A gyár bemutatása

Az igénybevett telek nagysága 440 hektár, míg bekerítve 160 hektár van. 2014 decemberében közel 4000 volt a munkatársak száma, akik több mint évi 150 000 gépkocsit gyártottak. Ma már Kecskeméten három sikeres modell készül. Az első hazánkban is gyártott termék a B osztály volt, míg 2013-ban a négyajtós CLA Coupé, illetve 2015 januárjában a kombi CLA Shooting Brake gyártása is megkezdődött. Az utóbbi két típust csak Magyarországon gyártják. Fontos célkitűzés a hazai beszállítók számának növelése, ma már 32 hazai beszállítóval dolgoznak.

Duális képzés

A gyár vezetése törekszik a dolgozók utánpótlásának biztosítására, ezért vezette be a duális képzést. Beszélhetünk duális szakképzésről és duális főiskolai képzésről. Kecskeméten négy szakképzést indítottak, a gépjármű mechatronikus, a mechatronikus karbantartó, a bevonattechnikai szerelő és a szerszámkészítő szakmákban. A duális képzés nagy előnye, hogy fizetést adnak érte, ami havonta legalább a minimálbér 60%-ának megfelelő összeg. Ezt a képzés teljes idejére, tehát a vállalatnál és az egyetemen töltött időszakban ugyanúgy fizetik. [9.] A kecskeméti gyárban főiskolai hallgatókat is képeznek a Kecskeméti Műszaki Főiskola közreműködésével.

Ma már „kecskeméti modellről” beszélhetünk, hiszen a főiskolával együttműködve a cégek részt vállalnak a képzésből és a duális hallgatók a főiskolai alapképzéssel párhuzamosan az adott cég képzési programját is elvégzik, így közvetlen vállalati gyakorlati tapasztalatra tesznek szert.

A képzéstípus számtalan előnnyel jár mind a hallgatók, mind a cégek számára, így – a kecskeméti tapasztalatok figyelembe vételével – a 2015/2016-os tanévtől kezdve a kormányzat immár országosan is bevezette, idén 19 felsőoktatási intézményben 231 partnerszervezet együttműködésével. A tervek szerint a felsőoktatásban 8% körüli arányban tanulnak majd a hallgatók duális képzésben. [10.]

A duális képzés a tanév hosszában, felépítésében és a gyakorlat mennyiségében különbözik a hagyományos alapképzéstől. Ugyanúgy 3 vagy 3,5 féléves a képzés, de a tanév hossza 48 hét, ami csaknem kétszerese a „hagyományos” képzési időnek. Elméleti oktatással 26 hetet, a vállalatoknál pedig 22 hetet kell tölteni és itt történnek a gyakorlati vizsgák is. A képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlat a vállalatnál történik.

A képzés főbb előnyei:

- szakmai munkatapasztalat szerzése;
- fizetés a képzés teljes időtartamára;
- a képzési idő végén várható munkaaajánlat;
- az egyetem elvégzésekor a szakmai háttér akár vezetői pozíciót is jelenthet.

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara felvállalta a duális képzés menedzselését. A hallgatók jogait és kötelességeit részletesen bemutató anyag készült (Pális, 2013).

Fontos tudni, hogy a gazdálkodó szervezet a gyakorlati képzésért nem kérhet költségtérítést. A szabály a következő: „A nappali oktatás munkarendje szerinti oktatásban résztvevő tanulótól gyakorlati képzésének megszervezéséért, végzéséért és a gyakorlati képzés feltételeinek biztosításáért a gazdálkodó szervezet nem fogadhat el hozzájárulást, és nem kérhet költségtérítést. Ez a szabály az állam által elismert első szakképesítés megszerzésére vonatkozik.” (Pális, 2013)

A tanulót betegsége idején naptári évenként 10 nap betegszabadság illeti meg, ezt meghaladó betegsége idejére, táppénzre jogosult. A Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. a duális szakképzés és duális főiskolai képzés terén úttörő szerepet vállalt. Az elméleti és gyakorlati oktatáson túlmenően nagy hangsúlyt fektetnek a gyakorlati szaknyelv elsajátítására. 2014 májusában már 28 tanuló végzett, akik állásajánlatot kaptak.

A gyár vezetése arra törekszik, hogy az anyacég különböző országokban található gyárai és telephelyei között a fiatalok részére kulturális csereprogram jöjjön létre. A kecskeméti gyár 2014-ben már 24 németországi tanulót fogadott. Magyar tanulók is részt vehettek a Daimler AG-n belül működő tanulói csereprogramban. Többek között Rastattban, Sindelfingenben és Brémában jártak, ahol sok érdekes tapasztalatot szereztek. A német oktatók a magyar tanulókról pozitív visszajelzést adtak.

Környezetvédelem

A kecskeméti gyár a „zöld termelés” révén fenntartható termelés megvalósítására törekszik. Jelmondata: „Innováció a fenntarthatóságért”. A gyár vezetése a környezeti politikában megfogalmazott környezeti alapelvekkel összhangban a következő környezetvédelmi célokat fogalmazta meg:

- a környezetvédelmi irányítási rendszer hatékony működése;
- a felhasznált erőforrások csökkentése;
- energia hatékony és környezetbarát gyártás megvalósítása;
- fenntartható hulladékgazdálkodás;
- zaj- és légszennyező anyagok kibocsátásának minimalizálása;
- a környezettudatosság növelése.

A Mercedes-Benz a világ egyetlen olyan autómárkája, amely az ISO 14062 (Környezetbarát termékkialakítás) szigorú követelményeit teljesíti és ezért meg is kapta a környezetvédelmi tanúsítványt (a Mercedes B osztályra, mint termékre vonatkozik). 2011-ben a termelés beindítása előtt sikeresen bevezetésre került az EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) III (1221/2009/EG) európai szabvány, amely tartalmazza az ISO 14001 rendszert is.

A gyár 2013 novemberében harmadik alkalommal felelt meg a szigorú elvárásoknak és hiba nélkül teljesítette az auditot.

A „zöld gyártás” érdekében minden környezeti hatás esetében (levegő, zaj, hulladék, víz, talaj, természeti erőforrások) állandó ellenőrzés és mérés történik. A cél a környezet lehető legkisebb mértékben történő terhelése.

A levegővédelem érdekében a gyár területén 35 emissziós pontforrás található, ahol folyamatos emisszió mérés történik. A monitoring során idáig semmilyen hatósági határérték-túllépés nem történt. A kecskeméti gyárban működik egy széndioxid kibocsátás-csökkentési projekt, 2020-ig 20% csökkentést előirányozva. A gyár a logisztika változtatásával a károsanyag-kibocsátás és az üvegházgázok emissziójának csökkentését is elérte, hiszen azt a mennyiséget, amelyet eddig egy 30 tehergépjárműből álló flotta szállított el a gyárból, azt most már egyszerre szállítja el a 24 vagonból álló vasúti szerelvény.

A vízvédelem magas szintű. A keletkezés helye szerint technológiai és szociális szennyvízről beszélhetünk. A szociális helyiségekben keletkező szennyvíz a kommunális tisztítóba kerül, a technológiai szennyvíz pedig gyáron belüli tisztítás után jut a csatornarendszerbe. A gyár területén – mérések szerint – talajvízterhelés nincs.

A hulladékgazdálkodás célja a gyártási hulladék mennyiségének folyamatos csökkentése. Az újrahasznosítást szelektív hulladékkezeléssel érik el. A termelésben és az irodákban is szelektív hulladékgyűjtés történik. A társaságnál 2014 évben keletkezett veszélyes hulladék, amelyet a törvényi előírások betartásával kezeltek. A veszélyes hulladékról az éves bevallás elkészült, illetve megküldésre került az ATI-KTVF-nek. A mérleg a következő volt.

Környezetvédelmi mérleg

<i>Adatok kg-ban</i>	<i>Éves mennyiség</i>	<i>Záró érték</i>
Veszélyes hulladék	2 811 356	2 451

Összességében a környezetvédelem terén komoly és hatékony munka folyik. Az energia-megtakarítás érdekében két kombinált ciklusú fűtőerőmű-blokk működik, melyek az áram- és hőellátást biztosítják.

Pénzügyi helyzet

A Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Korlátolt Felelősségű Társaságot (továbbiakban: Társaság) 2008-ban a németországi bejegyzésű Daimler AG külföldi tulajdonos alapította. A Társaság a 2000. évi C. Számvitelről szóló törvény előírásai szerint állította össze éves beszámolóját. Könyveit EUR-ban vezeti. A Társaság olyan számviteli rendszert alakított ki, amely összhangban van a Számviteli törvény előírásaival, és megfelelő elemzési lehetőséget biztosít a külföldi tulajdonosok számára, valamint kielégíti az anyavállalat rendszeres és részletes számviteli-gazdálkodási információs igényeit is.

A Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. várható hatásai Kecskemét és a környező települések fejlődésére

A Társaság a Számviteli törvény által előírt éves beszámolót készíti, melynek részei:

- „A” változat szerinti mérleg;
- „A” változat szerinti „A” típusú (összköltség eljárással készült) eredménykimutatás;
- Kiegészítő melléklet.

Az értékeléshez a Cash flow kimutatást és a mutatószámokat ismertetjük. Az 1. táblázat a két utolsó évre vonatkozóan ismerteti az adózás előtti eredményt.

1. táblázat: Cash flow kimutatás a számviteli törvény előírásai szerint

		2013 Euro	2014 Euro
I.	Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz-változás	89 262 890	172 780 426
1.	Adózás előtti eredmény	66 885 381	63 887 902
	Adott támogatás miatti korrekció	0	0
	Kapott támogatás miatti korrekció	-6 752 630	0
2.	Elszámolt amortizáció	77 569 973	77 205 248
3.	Elszámolt értékvesztés és visszairás	-199 667	0
4.	Céltartalék képzés és –felhasználás különbözete	691 860	-3 135 775
5.	Befektetett eszközök értékesítésének eredménye	0	642 830
6.	Szállítói kötelezettségek változása	68 018 781	57 849 725
7.	Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek változása	-1 378 397	65 441 736
8.	Passzív időbeli elhatárolások változása	-62 969 530	24 130 755
	Támogatás miatti korrekció	-4 628 222	-15 575 344
9.	Vevőkövetelések változása	-4 763 034	8 261 856
10.	Forgóeszközök (vevőkövetelés és pénzeszköz nélküli) változása	-34 431 719	-49 820 078
11.	Aktív időbeli elhatárolások változása	-8 214 609	7 779 473
12.	Fizetett, fizetendő adó (nyereség után)	-565 297	-77 515
13.	Fizetett, fizetendő osztalék, részesedés	0	-63 810 387
II.	Befektetési tevékenységből származó pénzeszköz-változás	-97 934 963	-63 148 262
14.	Befektetett eszközök beszerzése	-97 934 963	-63 148 262
15.	Befektetett eszközök eladása	0	0
16.	Kapott osztalék, részesedés	0	0
III.	Pénzügyi műveletekből származó pénzeszköz-változás	13 688 544 0	-124 809 272
17.	Részvénykibocsátás, tőkebevonás bevétele	0	0
18.	Körvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátásának bevétele	0	0
19.	Hitel és kölcsön felvétele	125 000 000	0
20.	Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek törlesztése, megszüntetése, beváltása	0	0
21.	Véglegesen kapott pénzeszközök	11 380 852	15 575 344
22.	Részvénybevonás, tőke kivonás (tőkezállítás)	0	0
23.	Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír visszafizetése	0	0
24.	Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése	-122 692 308	-140 384 616
25.	Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek	0	0
26.	Véglegesen átadott pénzeszközök	0	0
27.	Alapítókkal szembeni, illetve egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek változása	0	0
IV.	Pénzeszközök változása	5 016 471	-15 177 108

Pénzeszközök állományváltozása:

5 016 471

-15 177 108

Forrás: Éves beszámoló, 2015.

A 2. táblázat a 2013-2014 év fontosabb mutatószámait ismerteti.

2. táblázat: Vagyoni, jövedelmezőségi és likviditási mutatószámok

1. Vagyoni helyzet		2013 (EUR)	2014 (EUR)	2013 (%)	2014 (%)	Különb-ség (%)
a. Befektetett eszközök aránya	Befektetett eszközök	788 515 649	769 044 006	70,90	69,21	-1,70
	Eszközök összesen	1 112 095 033	1 111 225 031			
b. Saját tőke aránya	Saját tőke	214 098 940	214 098 940	19,25	19,27	0,02
	Források összesen	1 112 095 033	1 111 225 031			
c. Forgóeszközök aránya	Forgóeszközök	312 572 205	338 953 319	28,11	30,50	2,40
	Eszközök összesen	1 112 095 033	1 111 225 031			
d. Idegen tőke aránya	Idegen tőke	776 703 558	754 838 576	69,84	67,93	-1,91
	Források összesen	1 112 095 033	1 111 225 031			
e. Eladósodottsági mutató	Idegen tőke	776 703 558	754 838 576	362,78	352,57	-10,21
	Saját tőke	214 098 940	214 098 940			
2. Jövedelmezőségi helyzet						
a. Saját tőke arányos nyereség	Adózás előtti eredmény	66 885 381	63 887 902	31,24	29,84	-1,40
	Saját tőke	214 098 940	214 098 940			
3. Likviditási helyzet						
a. Likviditási ráta I.	Pénzeszközök+követelések	266 498 429	274 543 783	88,90	93,61	4,71
	Rövid lejáratú kötelezettségek	299 780 482	293 300 116			
b. Likviditási ráta II	Forgóeszközök	312 572 205	338 953 319	104,27	115,57	11,30
	Rövid lejáratú kötelezettségek	299 780 482	293 300 116			

Forrás: Éves beszámoló, 2015.

A mutatók értékelése során általában 2014-re kedvező változások figyelhetők meg. A befektetett eszközök aránya 1,70% csökkenés mellett 2014-ben 69,21% volt. A saját tőke aránya gyakorlatilag változatlan, míg az idegen tőke aránya 1,91%-kal csökkent. A forgóeszközök az összes eszköz 30,50%-át képviselik. Az eladósodottsági mutató 10,21%-kal csökkent.

A likviditási mutatók, az előző évvel ellentétben, 2014-ben kedvezően alakultak. Az I. mutató 4,71%-pontos javulást mutat, míg a II. mutató 11,30%-pontos alakult kedvezőbben.

Mélyinterjú

A mélyinterjú az adatközlővel történő beszélgetéshez hasonló kvalitatív módszer. Az interjúk során szabad beszélgetés keretében igyekeztem feltárni a gyár dolgozóinak véleményét. Igyekeztem barátságos légkört kialakítani, hogy őszinte válaszokat kapjak. Az interjú használható a kutatás fázisában, a kutatási kérdések pontosítása során. Az interjút lehet használni a kutatás végső szakaszában is, amikor ellenőrizheti a kérdező eredményei realitását (Majoros, 2003).

A mélyinterjú egy kisebb, 8 fős, minta alapján került összeállításra, de tervezzük a minta kibővítését és egy kérdőíves értékelés megvalósítását is, hogy statisztikailag is értékelhetők legyenek a válaszok. A mélyinterjú során 14 kérdéskört tekintettünk át, a válaszadók férfiak voltak.

A gyár szerepét a megkérdezettek zöme pozitívan ítéli meg, munkalehetőséget teremtett, infrastrukturális fejlesztéseket generált és vonzza a munkavállalókat a térségbe. Sokan költöznek a környező településekre is. Általában mindenki jónak tartja a gyár Kecskemétre telepítését, de felmerült, hogy a környékbeli cégektől szívja el a munkaerőt.

A cég környezettudatos, de erre szükség is van, hiszen sok veszélyes anyagot használnak.

A duális képzést mindenki jónak tartja, mivel már az iskola mellett is fizetést biztosít és garantált a munkahely.

A Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. várható hatásai Kecskemét és a környező települések fejlődésére

A gyár 4000 főt foglalkoztat, e folyamatosan növeli a beszállítók számát, ami további foglalkoztatást generál.

Az automatizálás – költségei miatt – nem túlzó, az emberi munkaerőre is szükség van. Több esetben a robotok munkája óvja az emberek egészségét olyan területeken, mint pl. a festés, hegesztés, stb.

A bérek magasabbak, mint a KKV-k esetében, ezért jelentkezhethet a munkaerő-elszívó hatás, de a német bérek harmadát sem éri el. Itt nincs zsebből fizetés, minden legális.

A gyár szociális és egészségügyi szolgáltatásai kiválóak, saját orvosi ügyelettel rendelkezik.

A gyár értékeli a fejlesztésre irányuló kezdeményezéseket, várják az ötleteket és folyamatos a fejlesztés.

Van az ötletek értékelésével foglalkozó részleg is, az ötleteket értékeli, jutalmazza és akár be is vezetik.

Kecskemét környező településeiről is sokan találtak munkát a gyárban, 50 km-en belül letelepedési támogatás is jár. Az ingatlan és albérlési árak fővárosi szinten vannak.

A válaszadók zöme a multinacionális vállalatok betelepülését jónak tartja, mert munkalehetőséget teremt és tőkét hoz az országba.

A hosszú távú hatásoknál már megoszlanak a vélemények: többen a KKV-k támogatását tartják fontosabbnak.

Magyar állampolgárok is lehetnek vezetők, de nem a felső szinten. A 4. szinttől már magyar vezetők is dolgoznak.

A gyárban nagy a dolgozók leterheltsége, és nagy a fluktuáció. A sok munka a magánélet rovására mehet, a három műszak nagyon leterhelő. A dolgozók elkötelezettek a gyár iránt, de nem mindenki bírja az igénybevételt.

A Mercedes-Benz gyár helyzetfelmérése

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
Minőségi autók építése. Jól megszervezett, kvalifikált beszállítói kör. Automatizálással a dolgozók egészségkárosítása csökkenthető. Kiváló tervezői és mérnöki gárda. Jól betanított, egyre fejlődő munkások. Környezetkímélő technológia és ezt támogató vezetői hozzáállás.	A gyár jelentős földterületet foglal el. A hazai beszállítói kör minimális, a gyár kiszolgáltatót külföldi beszállítóinak. Az összeszerelést végző munkások nem mindegyike tud felőni a feladathoz. A három műszakot sokan nem bírják. A feszített munkatempó növeli a fluktuációt.
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
A gyár az új autópályák révén gyorsan elérhető. Vasúti szállítással csökkenthető a környezet-szennyezés és a költség. Hazai és EU pályázatok révén új források vonhatók be. A világpiac keresi a Mercedes gyár termékeit.	A világgazdasági termelés lassulása szűkíti a piacokat. Az elektromos autók terjedése változást kíván. A beszállítók nem végeznek minőségi munkát. Az ázsiai országok olcsóbb gépkocsikat dobhatnak piacra. A környezeti előírások szigorodása komoly fejlesztési beruházásokat igényel.

1. ábra. SWOT analízis

Forrás: saját összeállítás, 2016

Következtetések, javaslatok

A kecskeméti gyár létesítése és működtetése a jelenlegi gazdaságfejlesztési stratégiába illeszkedik. A városi beruházás lehetőséget nyújt a környező térség fejlődésére is és elfogadható munkakörülményeket biztosít. A viszonylag olcsó munkaerő, a jó közlekedés és infrastruktúra megléte miatt került sor a gyártelepítésre. A gyár környezetével harmonikusan működik, környezetvédelmi tevékenysége példamutató. Terméke keresett, pénzügyi helyzete stabil. Dicséretes a duális képzés bevezetése és a gyakorlati oktatás megszervezése. Kívánatos lenne a hazai beszállítók arányának növelése és a keletkezett nyereség hazai felhasználása. A gyár rendkívül jó hatással van Kecskemét és a környező települések fejlődésére. Kecskemét folyamatos átépítése és fejlesztése zajlik, hogy a város megfelelően ki tudja szolgálni a gyárat. A gyár nem nyomja agyon a várost, hanem a gyárnak köszönhető Kecskemét életszínvonalának a növekedése, a város egyre élhetőbbé válása. Kecskemét mára már az elmúlt évek beruházásainak hatására a dél-alföldi régió ipari központjává, illetve Magyarország kiemelt járműipari központjává vált.

Hivatkozott források

- [1.] Csath M. (2004): *Stratégiai tervezés és vezetés a 21. században*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1-355. p.
- [2.] Kempf, H. (2013): *Új világ küszöbén*. Közép-Európai Fejlesztési Egyesült, Budapest, 1-181. p.
- [3.] Korten, D.C. (1996): *Tőkés társaságok világhuralma*. Kapu Kiadó, Budapest, 1-448. p.
- [4.] Korten, D.C. (2009): *Gyilkos vagy humánus gazdaság*. Kairon Kiadó, Budapest, 1-208. p.
- [5.] Majoros P. (2013): *A kutatómódszertan alapjai*. Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Rt., Budapest, 1-250. p.
- [6.] Mercedes-Benz (2015): Éves beszámoló. Kecskemét, 1-40. p.
- [7.] Pális F. (2013): Tanulószerződéssel a munka világában. Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, Budapest, 1-95. p.
- [8.] Thurow, L. (1996): *The future of Capitalism*, Nicholas Brealeg, England.
- [9.] Veres J. (2005): A gazdaságpolitika szerepe a modern gazdaságokban. In: *Fejezetek a gazdaságpolitikából* (szerk.: Veres J.) Aula Kiadó Kft., Budapest, 13-50. p.
- [10.] <http://www.metropolitan.hu/felveteli/239/dualis-kepzesek.html> 2016.01.15.
- [11.] <http://kefoportal.kefo.hu/content/index/id/10617/printview/1> 2016.01.15.

Szerzők:

Rácz Imre Gyula

Hallgató

Károly Róbert Főiskola

Gazdasági és Vidékfejlesztési Agrármérnöki (BSc) szak

r.imre7@gmail.com

Dr. Szűcs Csaba

Főiskolai adjunktus

Károly Róbert Főiskola

Turizmus, Területfejlesztési és Idegen Nyelvi Intézet

szucscsaba@karolyrobert.hu

